

Kätilö naisten rinnalla ennen, nyt ja tulevaisuudessa

KAUTTA AIKOJEN KÄTILÖN PUOLEEN ON KÄÄNNYTTY, kun on ollut naistenvaivoja, halua estää seuraava raskaus, kun raskautta ei ole kuulunut tai on pitänyt nostattaa lempeä eli on ollut kyse seksuaalisesta haluttomuudesta. Seksuaali- ja lisääntymisterveys sekä -oikeudet on terminä Suomen koulutettujen kätilöiden kaksisataavuotisen historian valossa uusi, mutta teemana kätilöiden työssä se on aina ollut.

Anna Niiranen kuvaa elämää 1800-luvulla *Voiko kätilö tulla?* -kirjassa työtään raivaamattomaksi saraksi alkeellisten ihmisten parissa. Nykyään puhuisimme terveysneuvonnasta tai -ohjauksesta. **Kirsi Vainio-Korhonen** kertoo kirjassaan *Ujostelemattomat*, kätilöiden, synnytysten ja arjen historiaa, kuinka kätilö on ollut paikalla, kun on pohdittu sukupuolen moninaisuutta. Laaja seksuaali- ja lisääntymisterveyden työkenttä on aina ollut kätilöiden arkea.

NAISTENTAUDEILLA KÄTILÖ OHJAA asiakastaan kuukautiskierron häiriöiden ja kuukautisongelmien ja -kipujen hoitamisessa, endometriosisivaikeiden kuin vulvodyniahaasteiden tai seksologisten ja parisuhdekysymysten parissa tai nuorisogynekologisessa yksikössä. Gynekologista syöpää sairastava ja siihen hoitoa saava nainen on aina myös kätilön asiakas. Kätilön koulutus on laaja-alainen ja yhä useammat kätilöt hakevat myös lisäkoulutusta, erityisesti seksologian alalla.

Kunnissa ehkäisypalvelujen ja joukkotarkastusten hoito on järjestetty monin eri tavoin. Mikäli erillinen ehkäisyneuvola, jossa hoidetaan seksuaaliterveyden edistäminen ja neuvonta, on olemassa, on kätilön apu yhtä lähellä kuin neuvola. Nainen tulee elämässään myös vaihdevuosi-ikäiseksi. Silloin apua ja ohjausta moniin kysymyksiin saa omalta, tutuksi käyneeltä kätilöltä. Aivan pian voimme toivottavasti kouluttaa ja oikeuttaa kätilöt myös asentamaan kierukoita.

VIIMEISIMPIÄ OSAAMISALUEITA KÄTILÖTYÖSSÄ on seksuaaliväkivaltaa kokeneet asiakkaat. Raiskauksen uhri tarvitsee vakauttavaa kohtaamista, kun väkivalta on kohdistunut kaikkein intiimeimpään – seksuaalisuuteen. Kätilöillä on ollut merkittävä rooli Seri-tukikeskusten perustamisessa.

Hedelmällisyshoidot, raskaus, synnytys, lapsivuodeaika, gynekologia, ehkäisy, tulehdusten ja seksitautien hoito ja seksuaaliväkivaltaa kokeneen auttaminen ja sukupuolen moninaisuuden kysymykset ovat kaikki seksuaaliterveyden hoitamista ja edistämistä. Näissä töissä kätilö on osaaaja paikallaan.

Ystävällisin terveisin,

Katriina Bildjuschkin
puheenjohtaja

Laaja seksuaali- ja lisääntymisterveyden työkenttä on aina ollut kätilöiden arkea. ”

RIIKKA KÄKELÄ-RANTALAINEN